

Beskrivelse af uddannelseselementet **Tandpleje 4 – Selvstændig professionsudøvelse**

Undervisningsår: 2025-2026

Ansvarlig: Dorte Njor-Larsen

Dansk titel: Tandpleje 4 – Selvstændig professionsudøvelse

Engelsk titel: Dental Care 4 - Independent professional practice

Undervisningssprog: Dansk

Placering: 6. semester

Fagtype: Obligatorisk

Antal ECTS: 9

Indhold

Uddannelseselementet bygger videre på - og er det afsluttende element i - patientbehandling.

Undervisningselementet retter sig mod den studerendes evne til at reflektere over tandplejefprofessionens kundskabsgrundlag samt den studerendes evne til at søge, vurdere og formidle tandpleje- og sundhedsfaglig viden.

Elementets sigte er at forberede den studerende til overgangen mellem studieliv og erhvervsliv samt at sikre, at den studerende har de nødvendige forudsætninger for at virke som tandplejer.

Den kliniske tandpleje er i dette uddannelseselement relateret til patienter/ borgere med komplekse behandlingsbehov, med særlig fokus på den enkelte patient og dennes netværk, med henblik på at planlægge, tilrettelægge, koordinere, udføre og dokumentere sammenhængende behandlingsforløb inden for det tandplejefaglige professionsområde.

Den studerende gennemfører i løbet af uddannelseselementet behandlingsafslutning og evaluering af "eksamenspatienten", som den studerende er blevet tildelt, og som er blevet undersøgt og behandlet frem til eksamen. Eksamenspatienten danner grundlag for den kliniske eksamen.

Der tages specielt udgangspunkt i:

- Undersøgelse, diagnostik og behandling af tænder, mund og kæber i relation til tandplejerens virksomhedsområde
- Tandplejefprofessionens etik, metode og praksis
- Tværprofessionel virksomhed og koordination
- Praksisadministration og arbejdsmiljø.

Forløbet indeholder elementer fra fagene psykologi, cariologi, parodontologi og intern praktik, herunder praksisadministration, ergonomi og arbejdsmiljø.

Progressionskrav: De studerende skal have gennemført uddannelseselement: Introduktion til klinik og patientbehandling, Tandpleje 1, Tandpleje 2 og Tandpleje 3, Borgere med særlige behov, Børn og ungetandpleje samt den eksterne praktik der indgår i uddannelsen.

Målbeskrivelser

Efter endt uddannelseselement skal den studerende:

Viden

- have kendskab til arbejdsmiljøarbejdets tilrettelæggelse og varetagelse på tandplejeområdet samt have kendskab til lovgivningen på området
- kende til de etiske dilemmaer, der angår den kliniske praksis som klinisk tandplejer

- kende til bestemmelserne for behandling af persondata inden for den kliniske praksis som tandplejer
- have kendskab til generel praksisadministration og regnskabsføring
- kende til eget virksomhedsområde og afgrænsning
- vide hvornår der arbejdes under delegeret virksomhed
- have kendskab til kliniske og radiologiske tegn på sygdomsprogression, heling og tegn på atypisk, ikke plakinduceret parodontitis
- kunne foretage prognosevurdering på baggrund af sikker diagnostik af caries og parodontitis
- kunne identificere elementer i klinik, der fremmer bæredygtighed.

Færdigheder

- selvstændigt kunne undersøge tænder, mund og kæber og foretage diagnosticering med vægt på caries, parodontal sygdom og symptomgivende tilstande samt vælge supplerende relevante undersøgelsesmetoder og vurdere resultaterne af disse metoder, herunder beskrive røntgenoptagelser status-, bw, enkelttandsoptagelser og OP
- selvstændigt kunne optage en medicinsk anamnese og ud fra denne kunne bedømme om der foreligger en medicinsk risiko ved bedøvelse og behandling af patienten
- kunne udarbejde en klinisk behandlingsplan og pædagogisk handleplan, som hidrører alle fund og problemstillinger afdækket ved journaloptagelsen samt inddrage patienten i beslutningstagen
- selvstændigt kunne identificere unormale fund eller sygelige tilstande ved undersøgelsen af patienten
- kunne henvise til tandlæge, når diagnostik og behandling af disse tilstande ligger uden for tandplejerens virksomhedsområde og i forbindelse med henvisning kunne formidle tentativ diagnostik. Denne henvisning skal være journalført
- kunne beherske tandplejefaglige behandlinger beskrevet under tandplejerens virksomhedsområde
- kunne føre journal i overensstemmelse med Sundhedsstyrelsens regler
- kunne arbejde ergonomisk korrekt
- kunne give livredende førstehjælp.

Kompetencer

- kunne identificere tandplejebehov, foretage risikovurdering, opstille mål, udføre samt evaluere, revurdere og dokumentere behandlingsforløb for borgere med alle typer behandlingsbehov
- kunne bruge medicinsk risikovurdering i behandlingsplanlægningen for den enkelte patient og anvende henvisningskriterierne
- kunne anvende mål for den tandplejefaglige intervention sammen med den enkelte patient og i overensstemmelse med vedkommendes baggrund, forudsætninger, udviklingsmuligheder, ønsker og forventninger
- kunne inddrage borgeren og eventuelt pårørende i tandplejefaglige behandlingsforløb
- argumentere for vurderinger og interventioner i forhold til centrale tandplejefaglige problemstillinger på baggrund af praksis-, udviklings og forskningsbaseret viden
- kunne anvende tydeligt professionelt fagsprog og kommunikere effektivt i det tværfaglige samarbejde, både skriftlig og mundtligt
- kunne beherske tandplejebehandlinger i komplicerede kliniske patientsituationer
- kunne samarbejde om og koordinere sundhedsfremmende og forebyggende indsatser i det odontologiske team - for den enkelte patient/ borger og grupper af patienter/ borgere
- kunne håndtere nødsituationer omkring patienter og utilsigtede hændelser
- kunne efterleve arbejdsmiljøregler samt håndtere risikoaffald
- kunne reflektere over egen praksis, udvikle og kvalitetssikre professionsudøvelsen.

Undervisningsmateriale

Etik

- Etik i forebyggelse og sundhedsfremme. Sundhedsstyrelsen 2009
- Æstetik, etik og butik. / Holmstrup, Palle; Pallesen, Ulla. I: Aktuell Nordisk Odontologi, Bind 44, 2019, s. 6-19.
- Persondataloven
- Journalføringsloven
- F. Leth: Tandplejeren dec.21- journalføringsloven
- "Sviner vi mens vi forebygger", Thøgersen, Madsen, Tandplejeren

Praksisadministration

- Virksomhedshåndbogen. Drift og ledelse af mindre og mellemstore virksomheder. PricewaterhouseCoopers, Hellerup, seneste udgave

Intern klinisk praktik

- Klinisk kompendium for tandplejere. SKT Kbh. Universitet 2020 (+ ePub)
- Litteratur til kliniske emner i fagene Oral fysiologi, Tandsygdomslære/ cariologi, Parodontologi, Protetik, Oral kirurgi, Oral patologi og medicin, Pædodonti/ traumatologi, Ortodonti, Radiologi Synopser og tekster udleveret eller lagt på Absalon af fagenes undervisere.
- Manual: Prøveforudsætninger og vejledning for den kliniske eksamen

Enkeltelementer i litteraturlisten kan udskiftes, hvis en underviser finder mere egnede tekster.

Formelle krav: Tilstrækkeligt omfang af patientbehandling.

Undervisningsformer: Forelæsning, holdundervisning, intern praktik, selvstudium.

Undervisningen er praksisnær og har fokus på kernekompetencer samt afgrænsninger af tandplejerens virksomhedsområde.

Arbejdsbelastning

Kategori	Timer
Forelæsning	27
Holdundervisning	14
Kliniske øvelser	90
Forberedelse	120
Eksamen	1
I alt	252

Feedbackform: Løbende feedback i den kliniske undervisning samt efter 7-trins-skalaen ved den afsluttende eksamen.

Eksamen

Indstillingsbetingelser: 80 % fremmøde og aktiv deltagelse i den planlagte undervisning, herunder have gennemført de kliniske øvelser og afleveret de opgaver, der knytter sig til uddannelseselementet, før den studerende kan indstilles til eksamen.

Alle fag/ uddannelseselementer, der indeholder intern eller ekstern praktik, skal være bestået. Både den interne og eksterne praktik skal være godkendt, inden den studerende kan gå op til uddannelseselementets afsluttende eksamen.

Prøveform: Mundtlig prøve af 60 minutter varighed, inkl. votering.

Prøveformsdetaljer inkl. bedømmelsesgrundlag: Den kliniske prøve er en individuel mundtlig eksamen af 1 times varighed. Der eksamineres i eksamenspatienten, som den studerende har haft ansvaret for i en periode under uddannelsen.

Ved prøven skal den studerende vise, at han/ hun kan planlægge, tilrettelægge, koordinere, udføre, dokumentere og reflektere over et sammenhængende behandlingsforløb inden for professionsområdet.

Til eksaminationen vil der være en censor, to eksaminatorer, en tandlæge samt en tandplejer til stede. Det af den studerende udarbejdede journalmateriale danner baggrund for en faglig dialog mellem den studerende, eksaminatorerne og censor. Denne dialog vil bevæge sig ud over den konkrete patient, og der kan eksamineres svarende til alle uddannelsens overordnede mål.

Hjælpemidler: Den studerendes eget materiale til brug ved præsentation af patientcasen. Ingen brug af generativ kunstig intelligens er tilladt i eksamensaktiviteten

Bedømmelsesform: 7-trins-skala

Censurform: Ekstern censur

Reeksamen: Prøveformen ved reeksamen svarer til elementets ordinære prøveform.

Kriterier for bedømmelse

For at opnå karakteren 12 skal den studerende:

Viden

- have kendskab til arbejdsmiljøarbejdets tilrettelæggelse og varetagelse på tandplejeområdet samt have kendskab til lovgivningen på området
- kende til de etiske dilemmaer, der angår den kliniske praksis som klinisk tandplejer
- kende til bestemmelserne for behandling af persondata inden for den kliniske praksis som tandplejer
- have kendskab til generel praksisadministration og regnskabsføring
- kende til eget virksomhedsområde og afgrænsning
- vide hvornår der arbejdes under delegeret virksomhed
- have kendskab til kliniske og radiologiske tegn på sygdomsprogression, heling og tegn på atypisk, ikke plakinduceret parodontitis
- kunne foretage prognosevurdering på baggrund af sikker diagnostik af caries og parodontitis
- kunne identificere elementer i klinik, der fremmer bæredygtighed.

Færdigheder

- selvstændigt kunne undersøge tænder, mund og kæber og foretage diagnosticering med vægt på caries, parodontal sygdom og symptomgivende tilstande samt vælge supplerende relevante undersøgelsesmetoder og vurdere resultaterne af disse metoder, herunder beskrive røntgenoptagelser status-, bw, enkelttandsoptagelser og OP
- selvstændigt kunne optage en medicinsk anamnese og ud fra denne kunne bedømme, om der foreligger en medicinsk risiko ved bedøvelse og behandling af patienten
- kunne udarbejde en klinisk behandlingsplan og pædagogisk handleplan, som hidrører alle fund og problemstillinger afdækket ved journaloptagelsen samt inddrage patienten i beslutningstagen
- selvstændigt kunne identificere unormale fund eller sygelige tilstande ved undersøgelsen af patienten
- kunne henvise til tandlæge, når diagnostik og behandling af disse tilstande ligger uden for tandplejerens virksomhedsområde og i forbindelse med henvisning kunne formidle tentativ diagnostik. Denne henvisning skal være journalført
- kunne beherske tandplejefaglige behandlinger beskrevet under tandplejerens virksomhedsområde
- kunne føre journal i overensstemmelse med Sundhedsstyrelsens regler
- kunne arbejde ergonomisk korrekt

- kunne give livredende førstehjælp.

Kompetencer

- kunne identificere tandplejebehov, foretage risikovurdering, opstille mål, udføre samt evaluere, revurdere og dokumentere behandlingsforløb for borgere med alle typer behandlingsbehov
- kunne bruge medicinsk risikovurdering i behandlingsplanlægningen for den enkelte patient og anvende henvisningskriterierne
- kunne anvende mål for den tandplejefaglige intervention sammen med den enkelte patient og i overensstemmelse med vedkommendes baggrund, forudsætninger, udviklingsmuligheder, ønsker og forventninger
- kunne inddrage borgeren og eventuelt pårørende i tandplejefaglige behandlingsforløb
- kunne argumentere for vurderinger og interventioner i forhold til centrale tandplejefaglige problemstillinger på baggrund af praksis-, udviklings og forskningsbaseret viden
- kunne anvende tydeligt professionelt fagsprog og kommunikere effektivt i det tværfaglige samarbejde, både skriftligt og mundtligt
- kunne beherske tandplejebehandlinger i komplicerede kliniske patientsituationer
- kunne samarbejde om og koordinere sundhedsfremmende og forebyggende indsatser i det odontologiske team - for den enkelte patient/ borger og grupper af patienter/ borgere
- kunne efterleve arbejdsmiljøregler samt håndtere risikoaffald
- kunne reflektere over egen praksis, udvikle og kvalitetssikre professionsudøvelsen.